

MARIBORSKI

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vanj dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.409

Baze evropske grupacije

OD POVOJNIH NAČRTOV DO NOVIH MEDDRŽAVNIH ZVEZ.

Velike nade, ki smo jih gojili ob koncu svetovne vojne, ko se je toliko govorilo in razpravljalo o novi definitivni ureditvi Evrope in vsega sveta, o novi politiki, pobratenju narodov, razorožitvi itd., se niso uresničile. Po štirinajstih letih hudih kriz in razprtij smo srečno prišli nazaj tja, kjer smo bili pred usodnim letom 1914. Mirovne pogodbe, ki so prve razočarale, ker niso bile dosledno zgrajene na Wilsonovih načelih, se polagoma krhajo in so doživle zletostnimi lozanskimi sklepi prvo korekturo, ki je tembolj nevarna, ker je dala Nemčiji pogum za nove revizionistične zahteve za pravico do enakopravnosti pri oboroževanju. Društvo narodov je mnogo izgubilo; njegova moralna moč že davno ni tako velika, kakor bi bilo treba, in dogodki na Daljnem vzhodu so jo še bolj omajali. Razorožitvena konferenca ne more nikamor, mednarodno sporazumevanje za rešitev gospodarske krize se konča na vsaki konferenci brez stvarnega rezultata, in tako le povsod, kamor se ozremo.

Društvo narodov je bilo ustanovljeno v prvi vrsti zato, da pobrati vse države in narode, da nadomesti prejšnje zasebne meddržavne pogodbe in postane vrhovni arbirer v vseh mednarodnih vprašanjih. Priznati moramo, da so njegovi vodilni močje storili zelo veliko, da bi program tudi izvedli, toda upoštevati moramo: 1. da so ti voditelji obnem državni člani Društva narodov, ki imajo v raznih vprašanjih različne interese in 2. da narodi sveta duhovno, moralno in etično še niso dozoreli za tako idealno, nesebično in absolutno objektivno sodelovanje, kakor si ga je zamislil veliki ameriški idealist Wilson. Mimo tega še niso odstranjene razlike med velikimi in malimi narodi in državami, ni še zmagalo načelo popolne enakosti v mednarodni politiki in je staro pravilo težje zopet oživelo z vso silno silenco. Razumljivo je zato, da se skušajo posamezne države zavarovati pred vsako eventualnostjo zopet po predvojni praksi zasebnih meddržavnih pogodb, in to ne samo javnih, takih, ki se registrirajo pri Društvu narodov v Ženevi, ampak tudi tajnih, o katerih so poučeni le najbližji zavezniki držav pogodbenic.

O takih pogodbah se v mednarodnih političnih krogih dosti govori in tudi piše, podrobnosti pa so javnosti zavite v meglo, in le kdaj pa kdaj izve kako malenkost, ki se nato z »merodajnega« me-

sta odločno zanika. Ne glede na te pogodbe so pa vsakemu vestnemu opazovalcu svetovne politike precej vidne konture sedanje mednarodne grupacije, zlasti še v Evropi. Najbolj trdna, zanesljiva in vidna je skupina Francije. Ustvarili so jo v prvi vrsti skupni interesi držav, ki jo tvorijo, in pri tem je nemška nevarnost morda najvažnejša. Francoski blok v Evropi tvorijo: Belgija, Poljska, Češko slovaška, Rumunija in Jugoslavija, ki štejejo skupaj s Francijo v Evropi okoli 135 milijonov prebivalcev, k katerim pa moramo prištevati še one številne milijone francoskih in belgijskih državljani, ki živijo po kolonijah. Te države imajo tudi najboljše vojske in najbolj izvežbane armade na svetu.

Druga skupina, ki stoji tej najbolj izrazito nasproti, je skupina Italije, ki pa zdaleka ni tako jasna, zanesljiva in stabilna kakor francoska. Brezpogojno stoji na strani Italije samo Albanija in Madžarska, manj zanesljiva je Bolgarija, dočim sta Grčija in Turčija samo v asociaciji v kolikor spadata k vzhodnemu bloku: Turčija, Grčija, Bolgarija. Pod močnim italijanskim vplivom pa sta tudi Avstrija in v najnovejšem času Nemčija. Kompaktna italijanska skupina ima v Evropi okoli 51 milijonov prebivalcev, skupaj s simpatizerji Bolgarijo, Avstrijo, Grčijo in Turčijo pa okoli 86 milijonov. Tri izmed teh držav: Bolgarija, Madžarska in Avstrija ne smejo vzdrževati rednih vojsk, ker jim je to po mirovnih pogodbah prepovedano. Resnično oborožena in pripravljena je le Italija. Če bi pa bila ta skupina kompaktna in bi se ji pridružil še Nemčija, bi štela okoli 150 milijonov ljudi.

Docela ob strani stoji zaenkrat Rusija in Velika Britanija. Prva tvori splošno kategorijo zase, dočim je Velika Britanija več ali manj neutralna, a ima v nekaterih državah, ki so blizu Italiji, zelo velik vpliv, zlasti v Grčiji in v Turčiji. To neutralnost bi Velika Britanija ohranila najbrže v vsakem primeru, če bi se pa morala vmešati, ni nobenega dvoma, da bi jo našli na strani Francije. Izven kombinacij sedanjih evropskih grupacij stoji samo ostale države, ki tu niso navedene; izmed večjih naj omenimo Španijo, Portugalsko, Nizozemsko, Švedsko, Norveško in Dansko. Te bi v vsakem primeru ostale neutralne.

To so torej baze sedanje evropske politike in na njih se razvijajo vsi dogodki, ki smo jim priča.

Papenov odgovor Herriotu

PAPEN TRDI, DA HOČE NEMČIJA LE RAZOROŽITEV DRUGIH. PARIŠKI TISK PROTI ŽENEVI. FRANCIJA MORA PO ZAČRTANI POTI.

BERLIN, 29. septembra. Državni kancelar von Papen je dal uredniku Wolffovega tiskovnega urada z ozirom na nedeljski Herriotov govor obširno izjavo, v kateri je v glavnem naglasil naslednje: »V Herriotovem govoru žal ne vidim napredka v reševanju razorožitvenega vprašanja, temveč je prav on ustvaril same nove težave za sporazum. Ne gre nikakor za nemško oborožitev, temveč za našo enakopravnost v razorožitvi. Konvencija o razoroževanju se mora izvajati enako za Nemčijo kakor za ostale države. Z razorožitvijo ostalih držav nameravamo doseči našo enakopravnost v oboroževanju. Francija nikakor ni izvedla dejanske razorožitve, kakor jo je že davno napovedala. To je razvidno iz dogodkov zadnjih let in iz dejstva, da je zvišala svoj vojni proračun za 100 odstotkov. Nemčija ne zahteva zase

kakih posebnih pravic, temveč le enako postopanje, kakor ga doživljajo druge države.

PARIZ, 29. septembra. Celokupen francoski tisk zelo pesimistično presoja sedanji položaj v Ženevi. Danes se ne govori samo o krizi razorožitvene konference, temveč se je ta kriza prevallila že tudi na Društvo narodov samo. Ostro obsoja francoski tisk obnašanje Anglije in trdi, da Anglija indirektno stremi po reviziji verzaške mirovne pogodbe v korist Nemčije. Listi naglašajo potrebo, da gre Francija naravnost po svoji začrtani poti brez ozira na levo ali desno in brez ozira na odsotnost Nemčije na razorožitveni konferenci. Francija bo pač storila vse, da bo odgovornost za neuspeh razorožitvene konference padla na Nemčijo zaradi njenega trdovratnega in nepopustljivega stališča.

Strahote potresa na Grškem

DOSLEJ 328 MRTVIH IN 1000 RANJENIH. NEKATERE VASI PORUŠENE DO TAL. GORA HAGILAOS SE JE RAZKLALA.

ATENE, 29. septembra. Notranje ministrstvo je objavilo službeno poročilo, v katerem naveda podatke o škodi, ki jo je povzročil nočni potres v Halkidiki in v Macedoniji. Po uradnih podatkih je potres najtežje prizadel mesto Tratonlon, ki je popolnoma porušeno in dobesedno zravnano z zemljo.

Profesorji zemljepisja na solunskem vseučilišču sodijo, da leži epicenter zadnjega potresa v zalivu Permaikos ob obali polotoka Kasandre, ki je oddaljen samo nekaj kilometrov od Soluna. Potres je bil vulkanskega značaja, ker leži na polotoku Kasandri v višini 300 m nad morjem bivši ugasli ognjenik.

ATENE, 29. septembra. Potresna katastrofa v Grčiji zavzema vedno večji obseg. Sinočni potresni sunek ob 19. je uničil vse, kar so ostali še pustili. Več vasi je popolnoma porušeni. Podrobnosti še manjkajo, ker so

novi potresni sunki pretrgali tudičasne telefonske zveze.

Po včerajšnjem strašnem potresu je nastala na gori Hagilaos 1500 m dolga in mestoma do 30 m široka razpoka, iz katere se dvigajo dušilivi plini in izbruhnil pepela. Prebivalstva se je pototila silna groza; ljudje so v obupni poklekali na tla in prosili Boga, da bi jih obvaroval smrti. Po dosedanjih uradnih ugotovitvah znaša število mrtvih 328, število ranjenih pa preko 1000. Več deset tisoč ljudi je brez strehe.

Vojaške oblasti so poslale v potresno ozemlje čete, da vzdržujejo red in mir ter pripravljajo taborišča za one, ki so ostali brez strehe. Angleško sredozemsko brodovje je dobilo nalog, naj ponudi grški vladi svojo pomoč pri transportih. Francoski ministrski predsednik Herriot je daroval za prizadete 50.000 frankov. Vlade Turčije, Jugoslavije, Francije, Italije, Bolgarije itd. so izrazile grški vladi svoja sožalja.

Gömbös sestavlja novo vlado

BUDIMPEŠTA, 29. septembra. Največ izgledov za bodočega ministrskega predsednika ima doslej še vedno dosedanjí vojni minister Gömbös. Napoveduje se že tudi njegova sestava novega kabineta, ki naj bi izgledal približno takole: ministrski predsednik in vojni minister Gömbös, finančni minister dr. Imredy, ravnatelj Narodne banke, trgovinski minister dosedanjí minister Purgly, prosvetni minister dr. Homan, upravitelj narodnega muzeja ali pa dosedanjí minister dr. Koraiat, notranji minister Krestes Fischer in zunanji minister dr. Tomszanyl.

Kriza angleške vlade

LONDON, 29. septembra. Liberalni ministri, ki so napovedali ostavko, so jo včeraj tudi res podali. Demisijskrala sta tudi lord Allendale in lord Tanmore, ki sta predstavljala liberalni del vlade v lordski zbornici. Vendar pa liberalci ne bodo stopili v opozicijo, temveč bodo podpirali vlado v vseh vprašanjih, v katerih soglašajo z njo. V pismu, ki ga je

odstopivših 9 liberalcev poslalo ministrskemu predsedniku Macdonaldu, pravijo odstopajoči, da so bili srečni, da so mogli sodelovati s sedanjo vlado, vendar pa niso mogli trpeti, da bi se svet še bolj pogrezal v krizo, ki jo predvsem povzroča ponovno obdajanje z varnostnimi taborišči in carinami, ki so neizogibna posledica ottawske konference. Ottawska konferenca pomeni skrajno pogubo za Anglijo in ostale države in ne lepo bodočnost, kakor se nalivno pričakuje.

POLITIČNI ATENTATI V HAVANI

HAVANA, 29. septembra. Predvčerajšnjim dopoldne je prišlo tukaj do strašnega političnega prelivanja krvi. Dopoldne je bil ustreljen predsednik senata Kube Wasques Bello. Neposredno zatem sta bila ubita narodni poslanec Andrade in njegov brat. Ista usoda je doletela tudi narodnega poslanca Aquilara, ki ga je razmesarila bomba. Izgleda, da je bil ubit predsednik senata iz političnih razlogov, narodni poslanci pa iz maščevanja za smrt predsednika Bella.

Posledice Titulescove ostavke

PRAVICA ROMUNIJE DO BESARABIJE KOMPROMITIRANA. BUKAREŠTANSKA VLADA HOČE ODSTOPITI.

LONDON, 29. septembra. Rumunski poslanik v Londonu, Titulescu, je podal ostavko na svoje mesto, kar je potrdil tudi že v razgovoru z novinarji. Rumunska vlada se trudi, da bi pregovorila Titulesca, da bi umaknil svojo ostavko, ni pa zaenkrat nobenih izgledov na uspeh njenega prizadevanja in je celo verjetno, da bo Titulescu odstopil tudi kot predsednik rumunske delegacije pri Društvu narodov. Vzrok Titulescove ostavke je v njegovem prepričanju, da hoče Sovjetska Rusija skleniti z Rumunijo nenapadno pogodbo in s tem kompromitirati rumunsko pravico na Besarabijo. V Rumuniji je nastalo zaradi Titulescove ostavke veliko vznemirjenje v vseh političnih krogih. Vladi je vsa zadeva

zelo neprijetna in je baje pripravljena odstopiti in izročiti vodstvo rumunske zunanje politike Titulescuju.

LETALSKA NESREČA V TRSTU

TRST, 29. septembra. Neki italijanski poštni hidroplan je začel med vožnjo od Benetk do Trsta v hudo nevihto. Pri pristajanju je letalo zadelo v obalo v bližini Gradeža in se potopilo. Pri tem sta našla smrt potnik Reiblayer, ki je avstrijski državljani in pa mehanik Viezzoli, dočim so dva pilota in drugi potnik težko ranjeni.

JAPONSKA GROZI

TOKIO, 29. septembra. Vojni minister Alati je izjavil, da bo Japonska v prihodnosti nadaljeval svoje vojne operacije, takoj zasedla kitajski mesti Tientsin in Peking.

Dnevne vesti

Točenje vina in žganja lastnega pridelka

Prodaja pod 50 litrov prepovedana.

Ministrstvo za trgovino in obrt je z razpisom od 28. avgusta t. l. št. II. 18886/u izdalo okrožnico, v kateri opozarja na zlorabe, ki so se pojavile pri maloprodaji vina in žganja lastnega pridelka. Nadalje opozarja, da je točenje vina in žganja lastnega pridelka brez dovoljenja in brez plačila takse po tarini postavki 62. taksnega zakona dovoljeno samo na trgu po 50 in več litrov vina oziroma po 25 in več litrov žganja. Ni pa dovoljeno v ta namen odpreti lokala.

Obenem je odredilo ministrstvo strogo kontrolo nad neupravičenim točenjem alkoholnih pijač bodisi lastnega ali tujega pridelka in uvedbo kazenskega postopanja po določilih obrtnega zakona. Doslej tolerirane prakse, da se je dopustilo prosto točenje vina lastnega pridelka po 5 in več litrov brez dovoljenja, je konec.

O tej novi odredbi so obveščene vse varnostne oblasti in finančne kontrole, ki bodo najstrožje nadzirale maloprodajo vina in žganja lastnega pridelka.

Ravnatelj dr. M. Potočnik se poslavlja. Sinoči se je poslovil od svojega nekdanjega učiteljskega zbora povsod visoko spoštovani ravnatelj bivšega državnega moškega učiteljskega, g. dr. Matko Potočnik, ki odhaja po plodonosnem delu v pokoj. V njegovo počastitev prirejen poslovniki večer je potrdil, kako močno je bila ukoreninjena ta redka osebnost v nas vseh, v profesorjih, učiteljih in učencih. Prof. Živortnik je spregovoril slavljenju v slovo iskrene besede spoštovanja. Saj je pa ravnatelj dr. Potočnik tudi stal v mračni predvojni dobi naših najmožato v prvih vrstah borcev, ki se možato v prvih vrstah borcev, ki se niso plašili niti največjih, gmotnih in moralnih žrtev. Trudil se ni samo za duševni blagor dijakov, pomagal jim je po očetovsko tudi v vseh potrebah vsakdanjega življenja; svojemu zboru pa je bil voditelj, ki mu ni dal nikoli občutiti mrzle avtoritete, temveč blago, upravnostno skrb, vsikdar pripravljeno na pomoč. Prav iz srca želimo gospodu ravnatelju vso solnčno in gorensko vedro jesen, plodonosno jesen, ki vedno znova pomlaja pošteno dušo in njene kipeče sile, da daruje svoja zadnja velika bogastva dobrote.

Petdesetletnica Ivana Jarca. Danes praznuje v krogu svoje družine, gospe Katice in sina Marjana, petdesetletnico svojega življenja splošno znani in priljubljeni primorski rojak g. Ivo Jarec, višji stražnik v pokoji. Rodil se je pred 50 leti kot četrti sin premožnega kmeta na prijaznem Vogrskem v solnčni Goriski. Po odsluženju vojaščini je vstopil v službo pri tržaški policiji in je ostal zvest svojemu poklicu do vpokojitve. V Trstu je bil že od same ustanovitve zvest član Narodne delavske organizacije, ki je prva pričela širiti narodno zavest med tržaškimi Slovenci. Ob prevratu se je preselil v Maribor, kjer služi od 1. septembra 1928. kot spremljevalec pri tukajšnji odgonski postaji. O njegovi dobroti in usmiljenju bi vedel mnogo povedati marsikateri naš hlapec Jernej. Posebno priljubljen je slavljene v krogih mariborskih kegljačev in balincarjev. Vsi prijatelji in znanci, katerim se pridružujemo tudi mi, želijo vrlému narodnjaku še mnogo srečnih in veselih let in pa končno izpolnitev njegove vroče želje, da bi mogel še enkrat delovati tam, kjer je začel pred 25 leti, v našem Trstu in nad vse ljubljani solnčni Gorici!

Uprava „Večernika“ in „Jutra“

se je preselila z Aleksandrove ceste št. 13, v Gospodsko ulico št. 11, dohod skozi vežo in preko dvorišča. Uradne ure uprave so od 8. do 12. in od 14. do 18. Telefon št. 2455, katerega kličite v vseh zadevah uprave, t. j. naročnine, oglasov, informacij itd. Telefon št. 2444. kličite samo v zadevah uredništva „Večernika“ ali „Jutra“.

Iz banovinske službe. Za banovinskega cestnega nadzornika pri cestnem odboru v Murški Soboti je imenovan France Colarič; za žigosarja pri oddelku za kontrolo mer pri okrajnem glavarstvu v Mariboru je imenovan uradniški pripravnik Konrad Čeh; zdravnik-pripravnik v tukajšnji splošni bolnici dr. Mirko Sesardič pa je podal ostavko na banovinsko službo.

Upokojitve. Pri predstojništvu tukajšnje mestne policije je upokojen policijski stražnik 1. razreda Anton Vrtovec. Upokojen je tudi učitelj Milan Kerda na Pobrežju pri Mariboru.

Novo mašo bo pel v nedeljo v tukajšnji frančiškanski cerkvi Mariborčan g. Ferdinand Kolednik.

Ustanovitev krajevne organizacije JRKD v Račah. Na pobudo župana gosp. Štefana Bauma je bil v nedeljo 25. tm. sklican sestanek somišljenikov in prijateljev nove vsedrjavne stranke v občinski pisarno. Zbralo se je precejšnje število samih uglednih mož. Gosp. župan je otvoril in vodil sestanek ter predlagal ustanoviti krajevno organizacijo JRKD, kar so navzoči z navdušenjem sprejeli. Po daljši debati je bil z vzklikom izvoljen sledeči odbor: Predsednik župan in posestnik g. Štefan Bauman, I. podpredsednik g. Konrad Brezovšek, ključavničar, II. podpredsednik Leopold Löschner, kretnik, tajnik g. Alojzij Faleš, posestnik, blagajnik g. Josip Pauman, posestnik, odborniki gg. Josip Petrovič, carinski ur. v p., Ivan Plečko, delavec, Franc Stern, poštni zvičnik, Franc Hvac, posestnik in Ivan Veber, posestnik; v nadzorni odbor pa sledeči gospodje: Franc Faleš, posestnik, Anton Albert, postajenačelnik in Anton Kotnik, posestnik. Vidi se, da je misel složnega dela prodrla tudi v najširše plasti naroda.

Zaščita kmeta. V zvezi v novo ureditvijo vprašanja zaščite kmeta, razdolžitve itd. se je pojavilo po vsej državi novo živahno gibanje. Zlasti veliko zanimanja je vzbudilo vprašanje zaščite kmečkih dolgov pri zadružnih denarnih zavodih. Poslanec Urek je objavil nedavno v „Jutru“ celo poziv na kmetovalce, naj mu sporoče posamezne primere sodnega izterjevanja dolgov. Bivši poslanec Ivan Mermolja pa prireja te dni po deželi javne shode, na katerih se sprejemajo resolucije glede oblik zaščite kmeta, posebno pa ureditve terjatev zadružnih denarnih zavodov. Dva taka večja shoda je imel pri Sv. Petru pod Mariborom in pri Sv. Jakobu v Slov. goricah.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 77. številki: pojasnilo k tarifni postavki 47. zakona o taksah in k členu 56. zakona o zadružnih državnih uslužbencev; odpoved trgovinske in plovitbene pogodbe po Nemčiji; odredbo o imenovanju komisij za pregled in razredbo sadja ter objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu.

Gospode zdravnike, zlasti pa brate člane Sokolskih društev, ki bi bili pripravljeni opravljati zdravniško službo 1. in 2. oktobra ob priliki prvih župnih lakoatletskih tekem na letnem telovadišču Sokola I. prosi uprava mariborske sokolske župe, naj ji blagovolijo to javiti morda po dopisnici in v katerem času bi službo opravljali.

»Vinske trgatve«. Napočil je čas, ko čitamo — kakor vsako leto — na vseh koncih in krajih razna vabila na »vinske trgatve«. Da je to ime neslovensko in nesmiselno, smo pisali tudi že v »Večerniku«, a menda na to vsi sproti pozabimo. Ali ne čutite, ljudje božji, kakšen nesmisel je »vinska« trgatve? Mar tržete vino? Trgati se more po slovensko samo grozdje! »Vinska trgatve« je grda in nerodna prestava nemške spakedranke »Weinfest«, ki je tudi v nemščini nesmiselna, dasi vsaj stokrat bolj užitna kot v slovenščini. Po slovensko se pravi temu: »trgatvena veselica« ali »trgatvena zabava«. Zato upamo, da naši gostilničarji, gasilci in drugi, pa tudi Sokoli, ne bodo odslej prirejali več »vinskih« trgatvev, temveč samo »trgatvene veselice ali zabave«.

Igra narave. Na Ptujski cesti pri trgovini Mernig je divji kostanj v najlepšem cvetju. Eno vejico nam je prijatelj lista prinesel tudi v uredništvo.

Važno sejo ima drevi ob 18. uri v dvorani Nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu novi upravni odbor »Društva najemnikov stanovanj in poslovnih lokali« za Maribor in okolico.

Nove redukcije v Hočah. Tovarna za impregniranje telefonskih drog in železniških pragov v Hočah je te dni odpuštila zopet večje število delavcev, ter jih tako sedaj v bližajoči se zimi izpostavila bedi. Vzrok ponovnih redukcij je pomanjkanje naročil.

Nova tovarna svile. V kratkem bo začela obratovati v Melju nova tovarna svile. Tovarna, ki se bo imenovala »Jugosvila« bo zgrajena ob Meljski cesti, Gubčevi in Principovi ulici.

Trinadstropno stanovanjsko hišo bo zgradil elektrotehnik g. Rečnik poleg Beraničeve hiše na Kralja Petra trgu. Temeljska dela so se že pričela in bo zgradba do zime pod streho.

V SOBOTO I. X. VSI V NAR. DOM NA TRGATEV „NANOSA“!

Občinska seja na Teznem. Seja tezenske občinske uprave je bila preteklo soboto. Ker so se pri čitanju zapisnika predlagali s strani nekaterih odbornikov razni popravki, je bil soglasno sprejet predlog odbornikov Stropnika in Šabedra, da se naj vodi po navodilu banske uprave in se v bodoče opusti vsaka kritika naprav, ki so se izvršile že pred več leti. Po poročilih odbornikov Gornika in Kumerca, katera sta se informirala glede prepisa šolskega zemljišča krajnemu šolskemu odboru, je bil soglasno sprejet zadeven sklep. Pri slučajnostih je odbornik Luknar dal občinskemu kmetijskemu odboru potrebna navodila glede naročil v svrhu zatiranja sadnih škodljivcev. Že pred prehodom na dnevni red pa se je spomnil 70letnice smrti našega narodnega škofa A. M. Slomška in opisal njegove zasluge za povzdigo narodnega čuta in zavesti med Slovenci.

Na XXXI. občnem zboru »Društva jugoslovanskih akademikov« v Mariboru 27. t. m. je bil izvoljen sledeči novi odbor: Predsednik Drago Sever, stud. tehn.; prvi podpredsednik Slavko Janc, cand. iur.; drugi podpreds. Tone Germek, cand. ing.; prvi tajnik Vlado Wolf, stud. med.; drugi tajnik Drago Tribnik, cand. iur.; prvi blagajnik Karol Stefin, stud. ing.; drugi blagajnik: Lino Marion, stud. ing.; arhivar Va'ter Pipan, cand. iur.; gospodar Jože Majer, stud. for.; revizorja Rado Kopic, cand. med. in Gorup Julij, stud. rer. pol. — Občni zbor je izrekel zahvalo za naklonjenost časopisa, predvsem uredništvu »Večernika« in mariborskemu uredništvu »Jutra«, ki sta šli »Društvu J.A.« pri objavah v vsakem oziru na roko.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Ptuj je imelo v soboto, 24. t. m. letošnji redni občni zbor in si je izvolilo sledeči odbor: Predsednik Vladimir Breznik, cand. med., podpredsednik Mate Zajšek, cand. iur., tajnik Milan Fühner, stud. jur., blagajnik Maks Rubin, cand. iur., arhivar Stanko Kovač, cand. phil.; odbornik Edgar Herg, stud. med., revizorja Stanko Pogrujc, cand. med. in Ignac Žagar, cand. jur.

Agilni člani sokolskega društva v Beltincih bodo priredili v nedeljo 2. oktobra popoldne v prostorih br. Zemljiča znano Jurčičevo vseloigro »Berite Novice« in burko »Botra Nerga«. Pokazali so že ponovno, da je glavni smoter njihovega dela širjenje kulture in jugoslovanske misli med narodom, ki živi na najsevernejšem delu naše domovine. Pohitimo torej vsi Sokoli in prijatelji sokolstva od blizu in daleč v nedeljo v Beltince, da posetimo njihovo prireditev in jih pozdravimo kot marljive prosvetne delavce.

Vuzenica. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva priredi v dneh od 2. oktobra do 9. oktobra 1932 v prostorih g. Emerika Mravljaka svoj sadni ogled. Vabimo izvoznike ter nakupovalce sadja, da si prilično ogledajo naše sadje ter prepričajo o njegovi lepoti in dobroti.

Oktoberka veselica s plesom na prostem v nedeljo pri »tetki Rezi« v Laznici.

Narodno gledališče

Repertoar.

Sobota, 1. oktobra ob 20. uri: »Za narodov blagor«. Otvoritvena predstava. Nedelja, 2. oktobra ob 20. uri: »Zvedave žene«. Premiera.

Začetek sezone v mariborskem gledališču. V mariborskem gledališču so poslednje skušnje za tri dramske predstave, ki jih uprizore drugo za drugo takoj ob začetku letošnje sezone. To je Cankarjeva znana satirična komedija »Za narodov blagor«, Goldonijeva zabavna komedija »Zvedave žene« ter Golarjeva igra iz življenja gorenskih kmetov »Dve nevesti«. Otvoritvena predstava — Cankarjev »Za narodov blagor« — bo v soboto, 1. oktobra. Druga premiera »Zvedave žene« — bo v nedeljo, 2. oktobra ob 20. uri. — Abonentje se lahko prijavijo še do sobote, 1. oktobra prvi obrok abonmana pa se lahko vplača tudi po 1. oktobru.

Sanatorij »Šlajmerjev dom« v Ljubljani. V soboto je bil izročen svojemu namenu nov sanatorij Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani sanatorij »Šlajmerjev dom«, ki ima krásno lego sredi parka in je opremljen z najmodernejšimi zdravilnimi napravami, o čemer je časopisje že obširno poročalo. Sanatorij pride v poštev tudi za mariborske nameščence, ker se bodo tudi on tja sprejemali, toda brezplačno le tisti, ki so v takozvanem višjem zavarovanju s pravico do II. razreda javne bolnišnice. Ker pa še niso vsi mariborski člani te bolniške blagajne v višjem zavarovanju, priporoča združenje trgovcev vsem nameščencem, da pristopijo v višje zavarovanje, ki stane mesečno samo Din 20. Pripomniti je treba, da se morajo zdraviti zavarovanci vsake bolniške blagajne po zakonu o zavarovanju delavcev v III. razredu bolnišnice, zato je Trgovsko bolniško in podporno društvo uvedlo za višje dajatve omenjeno dodatno zavarovanje, do katerega dobrin imajo pravico brez vsakega doplačila tudi svoji višje zavarovani članovi. Nečlani (trgovci in drugi zasebniki) bodo plačevali v sanatoriju za I. razred Din 130, za II. razred pa Din 100 na dan.

Nezgodna tovarnega avtomobila. V bližini viadukta na državni cesti Pesnica — Maribor se je pripetila včeraj proti večeru hujša avtomobilska nezgoda. V smeri proti Mariboru je vozil Kamojev tovorni avto naložen z zaboji jabolk. Po nesrečnem naključju je avto na ovinku zdrčal s ceste in prevrnil v globok občestni jarek. Na avtomobilu so bile tri osebe in se je od teh hudo poškodoval neki mehanski vajenec, ki si je zlomil desno nogo, ostala dva delavca pa sta dobila le lažje odrgnine po rokah. S težavo so izvlekli težek avto iz jarka, po nesrečnega vajenca pa so spravili v tukajšnjo bolnišnico.

Vlom. V noči na pretekli ponedeljek okrog 2. ure so neznaní vlomilci obiskali Špurejevo gostilno v Studencih. Ko je potihnil veselični hrup in so se spravili Špurejevi k počitku, so vdrli pri vratih v kinematografsko dvorano. Od tam so se splazili v točilnico in kuhinjo ter odnesli 13 namiznih prtov, nekaj krožnikov, nekaj posode ter 40 gramofonskih plošč v skupni vrednosti nad 1500 Din. S plenom so izginili brez sledu.

Trčila sta na križišču Frankopanova in Magdalenske ulice kolesarja ključavničarski pomočnik Jože K. in kovaški pomočnik Ivan R. in si pri trčenju polomila kolesi. Na srečo sta ostala oba nepoškodovana.

Aretacije. Policija je sinoči aretirala dva berača Franceta C. in Toneta D., ki sta brez dovoljenja beračila po mestu ter nekega Adolfa V. zaradi razgrajanja. Davi pa sta bila aretirana Ivan R. radi grdega vedenja in neka Helenca zaradi vlačuganja.

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice urejeno prebavo. — Specialni zdravniki silnega slovesa spričujejo, da so z učinkom staro preizkušene »Franz Josefove« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Naša pesem in tuja navlaka

POTREBNA BESEDA V ZMEDENEM ČASU.

Le strmeti moramo pred močno življensko silo naših očetov, ki so kljub trpljenju, zadanem po tuji gosposki, turških vpadih, boleznim itd. neprestano utrjevali in nam zapustili tako bogato dedščino. Naši hrami, narodna noša, jezik, tradicija, pred vsem pa najlepši del naše govorice — narodna pesem, kakršne nima noben drugi, številčno in kulturno večji narod, — to so dovolj zgovorne priče o njihovem stremjenju po skladnosti med zunanjim in notranjim ali telesnim in duhovnim življenjem. Naša narodna pesem je menda edina, ki more tako čudežno učinkovati in ustvarjati, in že od davnine spremlja naše oči na polju in travniku, v gozdu in gorici, v mlinu, pri statvi in phalu. Pela je slovenska žena ob kolovratu in trlici, ob vodnjaku in potoku, v kuhinji in ob zibelki.

Je to pesem globokega notranjega doživljanja in jakega čuvstva našega stožkrat razkropljenega in uničenega naroda, je pesem, ki nima tekmece. Kar ne zmore navadna beseda, to čudežno namlo doseže ta mogočna pesem, ki se pretaka iz roda v rod kot najplemenitejša dobrina.

Ne da bi raziskovali, zakaj je naš narod tako dovzeten za to prvo umetnost, moramo pribiti, da je kmečko delo prvi virec narodne pesmi. Zato je naravno, da jo — ker smo pretežno izza kmečkega praga — smatramo za svojo lastnino. V njej in ž njo se srečuje naša kri.

Naši narodni sovražniki, ki se dobro zavedajo, kaj zmore naša pesem, se že od nekdanj trudi, da bi jo zamorili in tudi danes se nam od raznih strani in na vse mogoče načine vsiljujejo dobro preračunani — surogati. Nekje sem nedavno čital nekako tako-le: »Radio, gramofon in druga godala so učinkovita sredstva materialističnega židovstva v kulturnem in kulturnem pogledu. V kulturnem zato, da zatre izraze narodnega svojstva, pred vsem narodno pesem. Odtod strastni in razdivjani tangi, jazz-band in ne vem še kakšne kroko-diške kompozicije, posnete iz strasti najnižjih naslad in razširjajoče pogubne sarnie in želje.«

Resnico te trditve nam češče lahko potrdi gaganje izza mestnih oken, kamor se poželjivo ozirajo mlade oči, ki ne kritično pogoltnejo vse »lepote«, ki so tuje in sovražne našemu narodnemu bistvu. In posledica? Namesto naše lepe pesmi valovi po naših ulicah kakšna »Donna Clara«, žvižga se arija iz devete dežele in tako raste izraz lica vseh mogočih lic. Tako stopamo na pot svetškega pastirja, ki ne ve, kdo in odkod je.

Kdor tega ne more ali noče umeti in smatra to za nekaj malenkostno-nedolžnega, se ne zaveda vsebine narodne bitnosti. Ni to vse, to je res, a važno vprašanje je vendarle tako, da bi mu morali posvetiti precejšnjo pozornost. Šole in vse organizacije naj bi dosledno opozarjale mladino, da je to lastno ponižanje in sramotno omalovaževanje tako bogate in lepe narodne in umetne

pesmi. Podeželskemu ljudstvu pa, ki mu prejšnje razmere niso dopuščale, da bi bilo pesem tako gojilo kot drugod, prednašamo pred vsem lahko in privlačno narodno pesem. Ne gredo mi iz spomina besede preprostega kmetiča, ki ga je nekoč prevzela naša lepa pesem: »Kjer je ta lepa pesem, tam smo mi.«

Gradimo in oslajamo se s svojim gradivom, zlasti, če ga imamo v obilici, in ne segajmo po tuji in le dozdnevno lepi navlaki, ki je lepa le toliko, v kolikor smo njeni — sužnji. —o—n.

Sport

Hud poraz mariborske reprezentance v Gradcu

Gradec: Maribor 5:1 (2:0).

V Gradcu se je sinoči odigrala 9. medmestna tekma Maribor: Gradec, ki se je tudi tokrat končala z zmago Gradčanov, in sicer v razmerju 5:1! Medmestna tekma se je odigrala ob umetni razsvetljavi na krasnem prostoru Grazer Sportkluba v Libenau. Povdariti moramo, da je bila razsvetljava mnogo boljša, kakor svoječasno v Mariboru pri tekmi GAK:ISSK Maribor. Tekma se je pričela ob 20.30 ob navzočnosti približno 2500 gledalcev. Moštvi sta nstopili v naslednjih postavah:

Gradec: Jesenitschnigg (Sturm), Krišper (Sturm), Fischer (Sturm), Angerer (Sportklub), Troster (Sturm), Tschamer (Kastner & Öhler), Stanek (Sportklub), Dellinger (Sturm), Ptaček (Kastner & Öhler), Almer (Sportklub) in Oroszi (Sturm).

Maribor: Koren, Bertoncelj, Savo, Kokot, Kirbiš (vsi ISSK Maribor), Golarin (R.), v drugem polčasu Kukanja, Pezdíček (Žel.), Paulin (Žel.), Bertoncelj II, Najžer (ISSK M.), v drugem polčasu Wagner (Žel.) in Žolna (ISSK Maribor).

Po krasnih uspehih mariborskega nogometa pač nihče ni pričakoval, da bo naša reprezentančna enajstovica tako hudo poražena. Kje leži krivda? Enajstovica Maribora je bila sestavljena od igralcev, ki so pač bili na razpolago in bi tudi ta enajstovica, če bi igrala kakor običajno zmagala. Toda vsak igralec je sinoči igral izpod forme. Mogoče je igralcem bila žurna vožnja v kosteh, kajti naša ekipa je prispela še le pol ure pred pričetkom tekme v Gradcu! Autobusna vožnja v bodoče pač ni priporočljiva, in to zlasti ne, ako igralci nimajo dovolj prostora, da se malce razgibajo. Sinoči so morali namreč igralci sedeti kakor v kakšni sardinovi škatli! V drugi vrsti so naši fantje igrali brez volje, brez tištega pojeta, ki je neobhodno potreben, če se hoče zmagati. Moštvo je predvajalo medlo igro, ki ni bila niti efektna niti

za oko lepa. Napadalna vrsta je le za trenutke ugajala v skupni igri. Večji del tekme pa so napadalci le gledali, kako se ozadje bori z nasprotnikom. Kriška vrsta je bila deloma preobremenjena, ker napad ni bil v stanju žogo obdržati, deloma pa nosi soodgovornost na porazu, ker je v najbolj kočljivejših situacijah popustila. Oba branilca sta bila morda še najboljša moža, kljub temu sta tudi onadva napravila pogreške, ki jih sicer od njih nismo vajeni. Koren je imel v голу slab dan, prva dva gola gresta absolutno na njegov rovaš.

Gradčani so bili v vsakem oziru boljši nasprotniki, kljub temu pa si zmago v razmerju 5:1 niso zaslužili. V startu in hitrosti so imeli plus, glede kombinacij pa niso pokazali nič posebnega. Ob drugih okoliščinah bi morda zapustili igrišče poraženi.

Goli so padli v prvem polčasu v 8 minuti po 11 m. (Koren teče iz gola, toda žoge ne dobi, krilo Gradca centrirajo proti голу, Savo brani z roko, ki je imele za posledico 11 m). Drugi gol je padel v 40. minuti po krivdi Korena, ki je imel žogo že v rokah. Bila pa je ostro streljana in šla na desno stran tik stebra v mrežo. V drugem polčasu so padli goli v 4., 25. in 43. minuti. Vsi so bili neubranljivi. Častni gol za Maribor je zabil Paulin, in sicer v 30. minuti.

Sodil je v prvem polčasu g. Gabler dobro. V polčasu pa se je sporekel z vratarjem Gradca. Gabler ob začetku polčasa ni pustil vratarja naprej igrati, ker ga je baje užalil. Vrtar Jesenitschnigg pa se ni hotel pokoriti, zaradi česar je Gabler odložil funkcijo. Funkcionarji Steiermarkischer Fußballverbanda so nato naprosili dr. Planinška, ki je bil tudi v Gradcu, da prevzame vodstvo tekme. Dr. Planinšek pa je odklonil, nakar se je pojavil neki Grünhüt. Njegove odločitve pa so bile tako smešne, da se je tudi sicer strogo objektivna graška publika zgražala.

Madžarski nogometaši v Mariboru.

Naše mesto bo imelo v nedeljo 2. oktobra veliko nogometno senzacijo. V Maribor pridejo madžarski nogometaši, in sicer Nagykanizsa Tornaj klub, eden najboljših madžarskih amaterskih moštev. Nagykanizsa F. C. beleži lepe rezultate proti madžarskim profesionalnim klubom. Zmagal je nad znanim klubom F. C. Szabaria v tekmovalju za madžarski cup v razmerju 3:1. Tudi v budimpeštanskim klubom je Nagykanizsa F. C. dosegel zavidljive rezultate. V tekmovalju za madžarsko amatersko prvenstvo pa je Nagykanizsa F. C. le s pičlim rezultatom 1:2 podlegel dosedanemu madžarskemu amaterskemu prvaku. Za nastop madžarskih nogometašev v Mariboru je upravičeno velik interes, tembolj, ker bo nasprotnik ISSK Maribor nastopil s kompletnim lignim moštvom. Tekma se bo odigrala ob vsakem vremenu, in sicer s pričetkom ob 15. uri v Ljudskem vrtu.

SK Svoboda, nogometni odsek.

Jutri v petek ob 20. uri strogo obvezen sestanek prvega moštva v Delayski zbornici.

Tragedija nemškega zdravnika.

V Lipsku se je odigrala te dni strašna družinska žaloigra. V svojem stanovanju je ustrelil 34letni zdravnik za očesne bolezni dr. Hans Wächtler svojo 32letno ženo in 9letno hčerko, nakar je pogljal še sebi kroglo v glavo. Dočim sta bila žena in hčerka na mestu mrtvi, so zdravnika naglo prepeljali težko ranjenega v bolnišnico, kjer je bil operiran. Ves trud zdravnikov pa je bil zaman, ker je dr. Wächtler kmalu umrl. V poslovnem pismu je navedel kot vzrok strašnega dejanja nezadovoljstvo s svojim sedanjim položajem.

Delfin:

Menaža

Zadnjič me je Siva Sova povabila na menažo. Da ne bo nesporazumov, povem kar v naprej, da Siva Sova prvič sploh ni siva, temveč ima lepe zlate kodre, da jih je veselo gledati in drugič sova že celo ni, temveč je fletna mlada planinka. Siva Sova ji pravimo samo zato, da se lepše sliši. Kaj takega se namreč včasih pripeti.

Če Siva Sova koga povabi na menažo, potem se tudi odreže, in ni, da bi stavljal menažo izpod njenih rok v isto vrsto z drugimi skavtskimi menažami in sličnimi mašili za votle želodce, ali kakor se že pravi tistemu, kar nam skavtom venomer kruli, naj sije solnce ali pa dežuje.

Pa ne mislite, da je to kruljenje kakorkoli v zvezi s Sivo Sovo ali celo z njenimi porcijami. O ne. Sicer — nič ne rečem — kakšne čokoladne kreme a la Siva Sova je bilo še vsakokrat premalo, kadar jo je naredila, toda zdi se mi, da je treba iskati vzrok tega pomanjkanja v kakovosti, ne v količini... Sploh, kakovost: bil sem priča, ko je nekoč spekla na tabornu celo torto. Prav zares! Še jaz sem bil deležen, bila je prav kot za birmo; torta namreč; Siva Sova je bila že prej pri birmi.

S tem pa še ni rečeno, da Siva Sova ne zna kuhati tudi drugih stvari, na primer fižolov. Mislim, da bi tudi iz fižolov

znala narediti kakšno kremo; vprašal je tega sicer še nisem, čisto možno pa je, da sem že kdaj kaj takega jedel pri njej. Kajti, iz česa je naredila, to nas skavte ni, ne briga, samo da je »made by Siva Sova«. Tega se sicer ne da čitati, pač pa okusiti. In to je najvažnejše.

Torej zadnjič mi je lepo odkazala prostor za mizo in se prepričala, da imam čiste nohte (ona pravi, da to mora biti, in če ni, reče: »Pujsek«, na kar je človeka sram). Nato pa je postavila predme veliko skledo fižola. Zabeljenega fižola, da. Čisto brez vsake predelave v kremo ali torto ali kaj sličnega; razločno se je poznalo, da je navaden fižol.

Hotel sem se začuditi, pa se rajše nisem, ker sem opazil, da me nekam zvedavo gleda. Če ona koga zvedavo gleda, potem gotovo nekje nekaj ni v redu. In res, komaj sem dobro prišel v formo pri pospravljanju fižola, se je poleg njega znašla še druga, nič manjša skleda — polna čokoladne kreme! Že se je hotela moja uboga žlica zmotiti in poseči mimo fižola v tisto — moram reči — občeskavtsko znamenitost, ali Siva Sova je bila urnejša:

»Ko boš snedel fižol, smeš pa še tole.« To je rekla tako jasno in točno, da se nikakor ni dalo obiti. In da bi kakorkoli »subtrahiral« žlico kreme, preden je izginil ves fižol, to ne bi šlo pod nobenim pogojem, kajti Siva Sova vidi vsako najmanjšo reč. Saj lahko, ko pa ima oči ko šmarne tolarje... Torej mi ni ostalo dru-

gega, kot da spravim čim prej ves fižol za pas.

Hitel sem s tistim fižolom kot za stavo. Pravijo, da je treba jesti počasi, dobre reči pa še celo. Fižol je bil dober (made by S. S!), toda krema je morala biti še mnogo boljša. Potem pa je počasi, če se ti posreči! Torej sem kidal tiste fižole vase, vse transportne možnosti so se mi zdele boljše in hitrejšie od žlice. Pa naj sem hitel, kakor sem hotel, fižolov ni hotelo biti konec. Siva Sova pa je na nesrečo stala v neposredni bližini, tako, da res nisem mogel drugače do tiste kreme, kot postavnim potom.

Potem mi je šinila v glavo misel, o kateri sem pričakoval, da me bo rešila fižolov.

»Ja, Sova, nate sem pa čisto pozabil, snedel ti bom še tvoj delež. Zakaj pa ne ješ?«

Pravijo, da dobra beseda dobro mesto najde in odprta ušesa tudi.

»Le pojej, jaz sem že obedovala.«

Na, tu imaš! Ušesa so bila odprta, beseda dobra, mesto gotovo tudi, samo menaža je bila že na njem! Povrh vsega ima Siva Sova po mojem mnenju čisto čuden želodec; z malim je zadovoljen in nikdar ne kruli. Naravnost neskavtski, kajne?

No, naposled sem jih le pojedel do zadnjega, tiste fižole. Ravno začeti sem hotel s kremo, ko sem se zbudil in ni bilo več ne Sive Sove, ne kreme.

Najnovejša nemška stranka.

Poleg itak že prevelikega števila strank se je v Nemčiji ustanovila te dni še nova — prezidialna stranka. Papenova vlada izjavlja, da ni z njo v nobeni zvezi. Sika predstavlja prvi oklic nove stranke.

Imenitajte se CMD

Pierre Loti:

Lotijeva ženitev

Roman

11

Po vrtovih in grajskih sobanah je že vse spalo, ko sem prišel v to sobo. V njej je bil en sam človek; slonel je nad mizo, na kateri je gorela luč s kokosovim oljem... Bil je nadčloveške rasti in širine; z eno samo roko bi mogel zdrobiti človeka kakor čašo. Čeljusti je imel oglate, kakor ludožerec; ogromna glava je bila oblikovana sirovo in divjaško, dočim je iz njegovih napol zaprtih oči sijala neka tajna, globoka bol...

»Ja ora na, Loti!« me je pozdravil.

Ta njegov pozdrav me je tako zelo presenetil, da sem kakor odrevenel obstal na pragu.

Potem se je med nama razvil v tahitskem jeziku siedeči pogovor:

»Od kod poznaš moje ime?«

»Vem, da si Loti, pribočnik admirala s sivimi lasmi. Že večkrat sem te ponori srečal. Hočeš tu prenočiti?«

»In ti? Gotovo si poglavar kakšnega otoka?«

»Da, jaz sem veliki poglavar. Leži tam v oni kot, tam boš našel najboljšo asuro...«

Ko sem legel in se zavil v pareo, sem zaprl oči samo toliko, da sem mogel bolje opazovati svojega nenavadnega sostanovca, ki se je previdno dvignil in

se mi približal.

V istem trenutku, ko se mi je bližal, sem zaslišal na nasprotni strani lahen šum in okrenil glavo. Med vrati je stala stara kraljica; hodila je zelo oprezno, bosa in po prstih, a asure so vendar škripale pod težo njenega telesa.

...Ko se mi je približal, je vzel mrežo proti komarjem in mi jo skrbno razprostrl nad glavo; potem je postavil pred luč list banane, da bi mi ne svetila v oči ter se vrnil k mizi in se spet naslonil na roke.

Kraljica Pomare, ki naju je skrita v mraku opazovala, je bila s tem kar je videla zadovoljna, in je tiho zopet odšla...

Kraljica ni prihajala nikoli v ta del gradu, zato me je njen nenavaden obisk opozoril na to, da je moj sostanovalec nevaren človek. In minila me je vsa zanesenost.

Neznanec se pa ni ganil od mize; pogled mu je postal nejasen in brezizrazen; pozabil je name... V daljavi so se čuli glasovi dvorjank, ki so v dveh zborih pele himne z otokov pomotuskih. — Potem se je oglasil debeli glas starega Apiifeta, kraljičinega moža: »Mamu! Te hora a horu ma piti!« (Mir, pojmoč je!) In nastal je mir, globok in tajinstven...

Čez dobro uro se je zopet prikazala na vratih senca stare kraljice. — Luč je ugasnila in človek je zaspal...

Kmalu potem sem zaspal tudi jaz, rahlo in previdno. In ko sem se rano zjutraj

prebudil, da bi odšel, sem opazil, da se neznanec ni bil niti ganil z mesta ob mizi: le glavo je sklonil na les in zaspal. Mil sem se v vrtu pod mimozami, v čistem potočku, ki je žuborel mimo, in stopil še k verandi, da pozdravim kraljico in se ji zahvalim za gostoljubje.

»Haere maj, Loti«, je dejala, čim me je zagledala, »haere maj, paraparau! (Pridi, Loti, pridi, da se pogovoriva!) Te je li lepo sprejel?«

»Da, lepo«, sem odgovoril.

In njen stari obraz je obzarila zadovoljnost, ko sem se ji zahvalil za pažnjo, ki mi jo je bil izkazal moj neznani soprenočevalec.

»Veš li, kdo je bil?« me je vprašala skrivnostno. — »O, ne povej tega nikomur, moj Loti... bil je Tamatoa!...«

Čez nekoliko dni je bil Tamatoa tudi uradno izpuščen iz zapora, moral pa je ostati stalno v gradu in vrtu, ki ga je obkrožal; odstraniti se ni smel. Tedaj sem še večkrat govoril z njim.

To je trajalo tako dolgo, dokler ni nekega dne pobegnil, ubil v vrtu anglikanskega misionarja, neko žensko in dva otroka ter zagrešil toliko krvavih zločinov, da se v nobenem jeziku ne bi mogli popisati...

XXXV.

Kdo bi ugotovil, v čem je čar te ali one pokrajine? Kdo bi odkril in pokazal ono najbolj svojstveno in neopredeljeno, ki se ne da opisati v nobenem človeškem jeziku?

V tahitskem čaru je mnogo one žalosti, ki lebdi nad vsemi otoki Oceanije — osamljenost na gladini Tihega oceana, morski veter, šum valov, ki se lomijo ob pečinah, osvežujoči hlad, pritajeni, tožeči glasovi Maorov, ki potujejo prepevaje pod kokosovimi palmami, nenavadno visokimi, belimi in tenkimi...

Napnete vse sile, da bi pogodili, da bi našli, da bi izrazili... zaman — vse se umika izpred nas in ostaja tuje, neznano.

O Tahitiju sem napisal veliko strani; na njih je mnogo podrobnosti, celo o najmanjših, najtenjših bitkah, o najbolj skromnih mahovih. Prečitajte vse to z najboljšo voljo, z največjim potrpljenjem, da mi povejete, če ste razumeli, dojeli? Niste, gotovo niste...

In po vsem tem, ste li slišali sredi noči na polinezijskih obalah, ki se belijo od koral, ste li slišali, kako se iz globin gozdov razlegajo tožni glasovi viv? ali kako zvone v daljavi trobente iz školjk?

XXXVI.

Gastronomija.

...Meso belih ljudi ima okus po zrelih bananah...«

To mi je povedal star maorski poglavar Hoatoara z otoka Rutumaha, ki se mu merodajnost v teh in takih stvarih ne da oporekati...

(Nadaljevanje sledi)

*) Piščali iz trstike.

Sokolstvo

Lepa sokolska manifestacija pri Sv. Lovrencu na Pohorju

Prvi javni telovadni nastop po večletnem presledku.

Preteklo nedeljo je priredilo sokoško društvo Sv. Lovrenc na Pohorju svoj dobro uspešni letni telovadni nastop s sodelovanjem bratskih društev iz Ruš in Maribora III. Na ta dan se je Sv. Lovrenc odel v državne zastave in zelenje in tako pokazal številnim bratom in sestram ter gostom, ki so prihiteli od blizu in daleč, da je slovenska narodna postojanka.

Letni nastop je bil na lepo okrašenem šolskem vrtu, ki služi domačemu društvu za letno telovadišče. Pred nastopom je pozdravil in nagovoril zbrane Sokole in občinstvo starosta br. dr. Pirnat. Posebej je pozdravil navzočega okrajnega glavarja g. Milana Makarja, narodnega poslanca g. Krejčija, šolskega nadzornika br. Kropca ter župnega delegata br. prof. Kenda. Med drugim je omenil, da je društvo po daljšem odmoru priredilo letos svoj javni nastop v kljub raznim težkočam in hudemu nasprotstvu, kar pa ne straši šentlovrenških Sokolov, ki gredo nevstrašeno po začrtani poti. Za njim je pozdravil navzočega okrajnega glavarja g. Makarja ter v svojem nagovoru bodril članstvo, naj vztrajno deluje tudi še nadalje. V imenu mariborske sokolske župe in Narodne obrambe pa je spregovoril br. prof. Kenda in orisal delovanje in smotre močne sokolske organizacije.

Sledil je skrbno pripravljen, pester in dobro organiziran telovadni nastop. Prva je nastopila z igrami moška in ženska deca ter rešila častno svojo nalogo. Posrečen je bil tudi nastop dece in naraščaja v igri gasilcev. Proste vaje ženskega naraščaja iz Ruš so bile točno izvajane. Pogrešali nismo kritja in skladnosti. Pozornost pa so vzbudile vaje domače članske vrste na bradlji in na drogu, ter moramo društvu čestitati, da si je vzgojilo tako vzorno vrsto telovadcev na orodju, kar v zadnjem času pogrešamo pri podeželskih javnih nastopih. S sigurnostjo so nastopile s praškimi prostimi vajami domače članice. Zelo je ugajal nastop ruških naraščajnikov. V predzadnji točki so nastopili člani in članice Sokola Maribor III in v kljub nepopolni vrsti lepo izvedli simbolične vaje. Kot zaključek je pokazala še osmerka vrlih Rušanov pravilno. »Besedo«. Vsi nastopajoči oddelki so bili za svoja izvajanja deležni toplega priznanja in burnega aplavza.

Z nastopom je šentlovrenški Sokol pokazal, kaj zmore vztrajnost in odločna sokolska volja. Razveseljiv je bil pogled na množico navzočega kmetijskega ljudstva, ki je z zanimanjem sledil posameznim točkam sporeda. Šentlovrenški Sokol je dosegel z nastopom popoln uspeh in sklenil prirediti prihodnje leto še mnogo večjo manifestacijo sokolske misli.

Ministrski predsednik z lesenim konjičkom.

Nedavno se je mudil na obisku v Franciji maroški sultan Sidi Mohamed. S seboj je pripeljal prvič tudi svojega štiri-letnega sina. Po nekem avtomobilskem ogledu Pariza se je ministrski predsednik Herriot še enkrat odpeljal z radovednim eksotičnim prestolonaslednikom v mesto. Avtomobil se je ustavil pred neko veliko trgovino otroških igrač. Predsednik Herriot je vodil malega princa, ki je bil oblečen v arabsko obleko, po obširnih skladiščih in nagovarjal gosta, naj si izbere kako igračo. Bodoči maroški sultan si je izvolil lep miniaturni avtomobil, pri izhodu iz trgovine pa se je vnel za velikega lesenega konjička, ki ga je hotel na vsak način imeti. Herriot mu je kupil tudi to igračo in odpeljala sta se nazaj v predsedniško palačo, kjer je bival sultan. In tedaj se je mudila pri izstopu iz avtomobila mnogoštevilnim prisotnim kaj nenavadna slika: Dočim je mali princ nosil v naročju avtomobilček, mu je moral predsednik Herriot sediti z velikim lesenim konjičkom v rokah...

Trinajstkrat okrog sveta.

V Genovo je prispel te dni s parnikom »Presidente Hayes« 73letni Amerikanec Brittlebonk, ki je že dvanaestkrat absolviral pot okrog sveta in je zdaj že trinajstič na takem napornem potovanju. Že pred 12 leti je opustil svoj trgovski poklic in od tedaj neprestano

potuje. Za seboj ima že 1.800.000 km, ki jih je prepotoval z ladjami, železnico in avtomobili, nikdar pa še ni sedel v letalo in tega tudi ne namerava, vsaj tako se je izrazil napram radovednim novinarjem.

Spomin na veliki japonski potres.

Na Japonskem se vsako leto spominja jo žetev zadnjega strahovitega potresa. Spominke svečanosti odvarja tokijski župan z zvonce.

Lepo opremljeno sep. sobo

dam v najem. Državna c. 2 (pokojsniški zavod) I. nad. vrata 2. 9198

Preključem tem potom

vse, kar sem žaliivega govoril v nedeljo na Glavnem trgu o gospodu Jakhe-lu ter se mu zahvaljujem, da ni vložil tožbe. J. Walner, Maribor. 3197

Soba s posebnim vhomom,

tudi z dvema posteljama oddam. Ob železnici 8, vrata 9. 3196

Korespondent (-inja),

ki obvlada dovršeno slovenski, srbohrvatski in nemški jezik ter nemško stenografijo, se takoj sprejme. Ponudbe z navedbo prejšnjega službovanja na upravo lista pod »Korespondent«. 3199

Sprejemem inteligentnega akviziterja.

Hinko Sax, Maribor, Grajski trg 8. 3193

Rižot z morskimi raki

v petek, ponedeljek in sredo, kakor tudi druge specialitete morskih rib pri Po-vodniku, Rotovski trg 8. 3195

Prazno sobo

ali opremljeno, s posebnim vhomom, električno lučjo oddam takoj poceni posamezni osebi. Kuhati ni dovoljeno. Stritarjeva ulica 5 I. 3181

Mala družina

išče s I. novembrom eno- do dvosobno stanovanje v centru. Po. udbe pod »Točen plačnik« na upravo »Večernika«. 3185

Izposojamo

gramofone in plošče po Din 1.— »Slager«, Slovenska 18. 2501

Breskve

na prodaj! Vprašati Meljski hrib 70/I.

Kateri gospod ali dama

bi rabila samo za 1 mesec lepo o-premljeno, snažno in solnčno sobo? Naslov v upravi »Večernika«. 3177

Nalceneji brivec »Koštoma!«

Mlinska 8, Britje 2. Strizanje 4. 3187

Lepo zračno in čisto sobo

takoj oddam. Ob železnici 6 II, desno. 3199

Opremljeno sobo,

čedno in zračno, nasproti sodnije, ta-koj oddam. Sodna ulica 14/II, vrata 8. 3118

Kupujte svoje po-trebnosti pri naših inserentih!

Stanovanje

dvosobno, s predsobo, kuhinjo in vse-mi pritlikinami tik kolodvora oddam. Aleksandrova 48. 3191

Brez posebnega obvestila.

Potrji neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je gospod

Franc Dolinšek

poštni zvančnik

v sredo, dne 28. septembra 1932 ob 4. uri po kratki bolezni spreviden s tolažil sv. vere v 50. letu svoje dobe za vedno zatisnil svoje blage oči.

Pogreb blagopokojnika bo v petek, dne 30. septembra ob 17. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Maribor, dne 29. septembra 1932.

3200

Žalnoči ostali.